

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neretrucate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Iusurate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Max. Augenthaler & Emmerich
Lasser, Heinrich Schickel, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invari-
abil. — REGULAMENT pe pagina
1-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru ANSTRO-UNGARIE:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
ară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — A-tât abona-
mentele cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 282.

Brașov, Sâmbătă 22 Decembrie

1907.

Mai apponyști decât Apponyi.

Când am văzut, că deputații ro-
mâni din clubul naționalist, după ce
au combătut proiectul legii Apponyi
atât de inverșunat, au găsit cu cale
să ia parte încă și la desbaterea pe
paragrafi a acestei legi, ne-am intris-
tat și ne-am zis, că e un rău semn
pentru desfășurarea viitoare a lucruri-
lor. Când am văzut apoi că unul
din acești deputați, fără de nici un
motiv bazat pe paragrafi proiectului
de lege, s'a ridicat și a propus „pen-
tru buna pace și dreptate“ ca in-
scripțiunile pe școlile confesionale
să fie făcute și în limba ma-
ghiară și în limba școlii confesionale
respective, atunci am incrementat de
atâta slăbiciune și lipsă de prevedere.
Proiectul școlar a lui Apponyi nu ce-
rea aceasta. Apponyi însuși n'o re-
elama, se mulțamea cu celelalte semne
esterioare, cum e pajura și steagul
unguresc. Un kossuthist gălăgios a
fost propus firește numai inscripția
maghiară. Apponyi i-a replicat cam
în sensul de mai sus. Intre el și Ap-
ponyi însă își desfășurase talentul său
diplomatic un „naționalist și mare agita-
tor“. Aceasta a făcut pe Apponyi să
se pronunțe mai rezervat, fără a se
declara pro sau contra.

În mijlocul laudelor nu totdeauna
destul de cumpanite ce se aduceau
pe atunci mai de cătră toate foile
românești „energice lupte pentru lim-
bă“ a deputaților naționaliști, s'a tre-
cut cu vederea de cătră publicul no-
stru cel mare ceace s'a petrecut în
chestiunea inscripțiilor de pe școlile.

Urmările triste ale acestei neorien-
tări însă nu ne-au fost dat să nu le
simțim. Și ele au izbucnit acum de
odată în forma unor ordine neprecum-
panite ce s'au dat din partea a două
consistorii române. Cea dintâi bombă
a explodat la Caransebeș, unde pe
baza legii, care, cum am spus, nu
dispune nimic în ce privește inscrip-

țiunile nemaghiare de pe școli, ordonă
oficiilor protopresbiteriale fără multă
vorba, ca să îndrume comunele bise-
ricești din eparhiă, ca în timp de 8
zile să depărteze de pe frotnispiciile
edificiilor școlare, inscripțiunile ne-
maghiare ce s'ar afla pe ele. Aceasta
desigur s'a făcut cu acel servilism,
care se grăbește întotdeauna de-a se
arăta gata de serviciu, față cu toate
dispozițiile bune și rele ale guvernului
și-a organelor sale.

Conzistoarele despre care am
amintit — s'a zis adecă că și la Blaj
s'ar fi dat o asemenea ordonanță ca
și la Caransebeș — sunt mai appo-
nyiste chiar decât Apponyi de frică
ca să nu se întâmple cumva, să fie
nimicite edificiile noastre școlare de
trăznete și fulgerile celor puternici.
Ajunge în asemeni cazuri, ca vre-unul
sau doi fișpani și fisolgăbirai să se
pună în mișcare pentru ca să producă
asemeni efecte de spaimă și groază.

Eram inclinați a crede, că știrea
cu circularele amintite va fi numai o
simplă scornitură, însă ea s'a adeverit
și drept dovadă aflăm acum că con-
sistorul din Caransebeș, văzând că cât
de rău a nimerit o cu ordinul său cir-
cular, s'a recules și l'a revocat prin
alt ordin mai nou spunând ceea ce
trebuia să știe dela început, că legea
școlară Apponyi nu pretinde înlătu-
rarea inscripțiilor românești și deci
au să fie lăsate așa cum sunt.

Nu mai trebuie să spunem ce
confuzie s'a născut și ce va mai fi
în urma acestor „kik“-suri ale autori-
tăților conducătoare de școlile con-
fesionale, ce au trebuit să ne vină ne-
așteptate cu toate experiențele de mai
nainte făcute în asemeni situațiuni.

Unde este conducerea, care ar fi tre-
buit dela început să croiască programul
p-ntru întreaga procedere a Românilor
de ambe confesiuni, firește în înțele-
gere, ba chiar în inițiativa organelor
noastre competente școlare? În loc de
o astfel de orientare bună și sănă-

toasă să crează o atmosferă pericu-
loasă chiar din partea acelorora, cari
înaintea guvernului trec de mari agi-
tatori și adversari ai lui, iar prin co-
mitate se pun în scenă obiceiurile
volnicii din partea organelor guver-
nului, cărora nu le e întru nimic de
a eluda și călca chiar și o lege ca a
lui Apponyi. În asemeni împrejurări
dăm toată dreptatea acelorora dintre
confrății noștri, cari s'au convins că
așa nu mai poate merge.

**Insufletirea poporului pentru școala
confesională.** Astăzi avem din nou bucuria
să înregistrăm numele unor comune bise-
ricești românești, cari au decis cu mare
înufletire arcarea lefurilor învățătoarești,
conform dispozițiilor noii legi școlare.
Aceste comune sunt următoarele: *Chel-
mac, Burad și Cuvești* (tractul Lipovei),
Cuiedu (tractul Buteni), *Doman și A-
dmoiu* (tractul Bocșa), apoi comunele *Ba-
camezeu, Vucova, Herendești și Ologag*
(tractul Lugosului). Aceste comune merită
cu atât mai mare laudă, cu cât cele mai
multe dintre ele numără deabia 100—120
familii românești.

**S'a supărat Hollo pe telegrama lui An-
drassy.** Adecă Andrassy nu s'a aflat în
ziua de anul nou în Budapesta. De aceea
a ră-puns la felicitările lui Szell printr-o
depeșă. În această depeșă, Hollo, a găsit
un pasagiu, care după părerea lui, poate
da naștere la neînțelegeri. Andrassy a ac-
centuat între altele în telegrama sa, că
trebuie să nuzim întru acolo, ca institu-
țiunile comune să și conserve organizați-
unea care mai bine poate garanta puterea
monarhică.

Aceasta nu l'a plăcut deloc lui Hollo,
care face pe apostolul noii ere independen-
tiste și deci țintește de a se ajunge la ac-
cel punct ca să nu fie nici o deosebire în-
tre 48-iști și cei dela 1867 în ce privește
raporturile cu Austria. Vede însă în cu-
vintele lui Andrassy despre „puterea mo-
narhică“ și garantarea ei prin instituțiunile
comune o abatere dela noua direcție un
semn de recidivă.

Suntem curioși ce-l va răspunde An-
drassy prin organul său. Va primi de bună
convingerea lui Hollo. Că totul a fost nu-
mai o neînțelegere și că Andrassy stă
mai aproape de 48-iști decât de Viena.

Excedentul statului ungar. Ministrul
Wekerle a deșus în gedința de Sâmbătă
pe broul dietei scototele de închiere pri-
vitoare la venitele și cheltueile statului
ungar în anul 1906. Totalul venitelor a
fost în anul trecut de 1.357.180.487 cor.,
cheltueile de 1.245.468.850 cor. Anul 1906
s'a încheiat prin urmare cu un excedent de
111.711.637 cor. Din acest excedent s'au achit-
tat în luna Noemvrie cele 17 milioane cor.
pe cari le-a luat împrumut guvernul
Fejervary pentru trebuințele statului.

Banul Croației Rakodczay a conferit
slaltăeri cu ministrul croat Iosipovich și
cu prim-ministrul Wekerle. Rakodczay a
raportat despre evenimentele mai recente
din Croația și în d-o-eb despre tratările
urmate în sinul partidului național, croat.
Interviewat de un ziarist, banul a declarat
că programul său va fi acceptat de parti-
dul național, afară de câteva puncte, cari
vor trebui modificate.

La chestia agrară — în România.

București, 20 Decembrie 1907.

III.

Modul de lucrare sau cultivare a
pământului.

Din marea proprietate, mai mult de
1/2 este arendată străinilor: în Muntenia
Grecilor, iar în Moldova Evreilor. Așa în
Moldova, din 1.023.201 ha. arendate, 622.811
ha. sunt ținute în arendă de evrei și alți
străini...

Și acești arendași (ca și arendași ro-
mâni și puținii proprietari, ce și cultivă
înșiși moștile), în majoritatea cazurilor n'am
nici un *agesământ economic* („fund. in-
struct.“): n'au capital de exploatațiune, n'au
vite, n'au pluguri, n'au cară, n'au nici mă-
car bani pentru plata salariului muncito-
rilor în timpul producțiunii... Singurul
fund instruct. agricol este *țărânu român*.
Acesta are plug, boi, el mănâncă dela sine,
el singur face munca agricolă. ¹⁾

În chestia, care ne preocupă, se iveșc
următoarele fenomene sociale economice:
Măsurătoarea sau cantitatea pământului
dat săteanului pentru cultură proprie, mo-
dul sau alternarea muncilor — cu gloabele
obveniente și dijmuitul.

¹⁾ N. Basilescu, prof. univ. „Taipa Jării“
pag. 102.

FOLETONUL „GAZ. TRANS.“

Tipuri și caractere.

După Theophrast.

Obraznicul.

Obraznicia nu e greu de definit: o pro-
ducere neincetată de glume grosolane și
mizelești ¹⁾.

De se întâlnește pe stradă cu dame
onorabile, obraznicul e în stare să facă
gesturi obscene. În teatru aplaudează, când
cei alții toți au încetat și fluieră pe acel ac-
tor, cari se bucură de o simpatie gene-
rală. În timp ce toți ceilalți stau liniștiți
în staluri, el își ridică capul și răgăe, nu-
mai cu scopul, ca privitorii să privească
în jur de sine. Când e târgul mai ceretate,
el aleargă la cei ce vând nuc, mere, cas-
tane ieftin, se lipește aici, și în timp ce
se pre-opește cu vânzătorii, lingărește
de lei de colo, din poamele lor.

Pe un trecător, cu care nu e în cea
mai mică relație, îl agrăește pe nume, iar

¹⁾ Acest caracter e înrudit cu „depravatul“
și cu „nerușinatul“. Toate 3 s'au caracteriz-
ază prin lipsa de rușine, pudoare. În modul și u-
șura cum să prezintă la ei lipsa: au neglija-
rea pudorii, între ei există deosebire, — deși de multe ori nu
prea mare.

de vede pe cineva alergând în grabă, îl
provocă să-l aștepte. De li vine în față
cineva tocmai dela tribunal, unde a pierdut
un proces însemnat, trece lângă el și li
gratulează.

Dacă și a cumpărat pentru masă pe
seama lui singur și și-a comandat flo-
tistă la casă, el povestește astea ori-cărui,
cu care se întâlnește, li arată cumpărături-
rile și-i zice sarcastic: „dragă pretine, fi
bine venit!“ Se oprește apoi înaintea unei
bărbieri sau unei frizerii și povestește oame-
nilor, că azi ar vrea să se îmbete odată
adravăni! — În decursul rugăciunii și al
actului de jertfă, el scapă potirul la pă-
mânt, ba pe deasupra mai și râte, că a
făcut ceva de rău augur. De i-se predă
vr'o piesă, el e singurul între toți oas-
eții, care bate tactul, fluieră melodia și ocără
flotista, dacă nu pauzează la moment. Dacă
vrea să scuipe, el o face: aceasta peste
masă, nimerind întâmplător pe paharnic.

Nerușinatul.

Nerușinarea se poate defini ca un
dispreț al buneii chemări pentru un câștig
comun propriu.

Nerușinatul e un om, care, după ce
tocmai acum a înșelat pe cineva, se duce
la el cu scop să se împrumute. De a pre-
gătit o jertfă pentru zei ¹⁾, el sară toată

¹⁾ Era obicei în Athena a ține un ospăț de
jertfă în onoarea zeilor, la care erau invitați pre-

carnea, o pune în apă și își și pleacă ca
oaspe la altcineva. Aici își cheamă la masa
străină servitorul, li dă din berechet pâne
și friptură, apoi li zice în gura mare, ca să
audă toți oaspeții: „Mănâncă în tichnă, Ti-
bios!“ Dacă face cumpărături pentru masă,
li amintește măcelarului avantajul, pe care
acesta li l'a prestat deja, apoi stând lipit
de cumpănă, aruncă cu curaj încă o bucată
de carne în cumpănă sau cel puțin un os
cu măduvă. De li reușește: bine; unde nu,
acolo rupe o bucată din scaunul măcelă-
riei și piea fără sfăia.

Sunt rari în felul lor, acești nerușina-
ți; căci nu umblă să cumpere locuri cer-
cetate în teatru, ci să știu astfel acomoda
și așeza în așa loc, încât nu numai el însuși
poate vedea totul gratuit — ci ce e
mai mult — în ziua viitoare își ia cu sine
copiii împreună cu educatorul lor. De a
târgui cineva tare ieftin, atunci pretinde să-l
lase lui o parte din cumpărături. *El merge
în casă străină, să împrumută de orz sau
paie și pe deasupra încurajază pe împru-
mulătorul binefacător să i le ducă acasă.*
La baie el e în stare se meargă la bazi-
nele de metal ¹⁾ — și în ciuda tuturor strigă-
tini și conosecții. Nerușinatul o face tocmai de-
andoa-ele.

¹⁾ Grecii nu se scaldau, ca noi, șezând în
băi, ci stând înaintea unui bazin mare de metal
umplut cu apă rece. Băierul le udea corpul întâi cu
apă caldă, apoi să apăla fiecare cu apă rece din
bazin.

telor băieșului, să scoată apă cu cana și
astfel să te stropească. »Acum, zice el,
m'am scaldat bine; iar la plecare mai
strigă odată: »cu odată îți mulțumesc pen-
tru asta!«

Superstițiosul.

Superstiția se poate numi fără în-
doială: o frică de tot, ce e demonic.

— Superstițiosul își spală mâinile în
căldărușă sfințită ¹⁾, se stropește tot cu apă
sfințită, la în gură o frunza de dafin ²⁾
și așa umblă toată ziua. De trece vr'o pi-
sică ³⁾ peste drum pe dinainte-i, atunci na
se clinește din loc, până ce n'a trecut al-
tul, sau până ce n'a aruncat 3 pietri ⁴⁾ pe-
ste drum. De zărește în casă sau vr'un șar-
pe, atunci zidește în locul acela o capelă.
La răspântii nu trece nici odată peste pie-
trii sfințite, fără de a vărsa pe ele puțina

¹⁾ La intrarea în templu — ca azi
în bisericile catolice — era așezat un vas,
o căldărușă cu apă sfințită. ²⁾ Frunzei de
dafin, sfințită lui Apolo, i se atribuia pu-
tere apărătoare în contra tuturor relelor.
(Azi la noi se întrebuintează usturoiul d. e.
în contra relelor). ³⁾ La toate popoarele fi-
gurează diferite animale, ca aducătoare de
rău: pisica, lupul, șarpele, porcul etc. (la
noi d. e. cucușca, care aduce în credința
poporului moartea). ⁴⁾ Numeri fără soț fi-
gurau în vechime, ca sfințiți. Azi încă au
însemnătate foarte diferită în popor,

Iată cum se infățișează de fapt aceste fenomene:

a) Măsurătoarea pământului. Art. 34 (din legea Invoielilor agricole) admite cel mult 10 hăre învoite unui cap de familie...

b) Alternarea muncilor ni-o ilustrează cazul recent din județul Vlașca. Este un dialog sincer între un țaran și un jurnalist.

»Mă pomenesc în timpul iernii cu vre-un turc²⁾ d'aci ciocoiului (arendășului), că mă chiamă la curte: ba să-i rănesc zăpada, ba să-i ajut la bătutul porumbului, și asta de pomană, pe cuvânt, că la anul mă va dijmuia pe mine întâiu...«

— »Plecăm de mult, cu noaptea în cap, la seceră, sau că dormim acolo pe locuri și cătu-i ziua demare ținem în dreapta și în stânga, și eu și muera. Copilașii ăștia păzesc boii de funie, sau împiedecați, la capul locului. De păscut, nici vorbă! Le aruncăm odată pe zi, niscăi paie, sau îi băgăm în pădure, noaptea, pe furiș...«

— »Și, pentru ce, pe furiș?«
— »Păi, ce să le facem? Cine ne dă de mâncare pentru ei? Nu e destul că ești trecut patru zile cu carul?... Am secerat, am treerat, și e gata tot!«

— »Și ai tău?« — întrebă jurnalistul.

— »De unde? al meu stă pe loc. Că trebuie să pornim cu povara (cu grăul arendașului) la Giurgiu (pe Dunăre, la magazii). Acolo alți greci ne scoate lipsă (la măsurătoare). Și suntem duși pe la poliție pe cuvânt, că am furat din car și am turnat apă... Venim acasă rupți de oboseală și nesomni. D-l îngrijitor și ciocoiul ne ia la înjurături de părici și de copii... Și pe urmă crezi că stăm? — Nu; trecem la magazie cu alalt grâu sau rapiță; ducem batoza și vaporul la altă moșie, facem 7 zile cu mâinile la curte, la măsurat sau la lopata și așa mai încolo...«

— »Ne apucăm de ogoară și sămănături și pe urmă vine dijmuiala. Aici alte înjurături: ba că n'am muncit bine, ba că am secerat grăul prea de sus, ba mai știu eu ce?«

Gloabele — ipașa — în limbajul popular — adică estimăția pagubelor eventuale se face de către isprăvniciei (siuibașii) ciocoiului. Isprăvniciei estimează, ei judecă, ei condamnă, ei achită... Țăranul,

2) Ziarul „Libertatea” din 9 Dec. 1907.
3) Turcii sunt și uși drept paznici ai arendașilor. Acești turci (rămășițe din vremuri vechi) umbli înarmați din tâlbur până în dinți.

în loc să reclame, își face cruce că a scăpat de belea... Sunt foarte dese cazurile, când țăranul vinde calul ca să scape bouul, sau ciobanul vinde 10 oi ca să scape țapul.*)

Și după asemenea procedări neomeneoase, mai este oare de mirat că răbdarea țăranului față cu aceste maltratări dobitocești din partea celor mai mulți arendași, — a explodat astăprimăvară în foc și pârjol? Poporul înfuriat este leul cel turbat! Despre dijmuire într'un număr următor.

Prof. V. Gr. Borgovanu.

Convențiunea comercială între România și Austro-Ungaria. Din București se anunță: Unii membrii ai comisiunii române pentru încheierea convențiunii comerciale în România și Buigaria vor pleca în ajunul Crăciunului la Viena, spre a începe lucrările pregătitoare. Ceilalți membri vor pleca în cursul săptămânii viitoare, și vor sta tot timpul vacanțelor de Crăciun. De care-ce cei mai mulți membri ai comisiunii sunt și membrii ai parlamentului, ei nu vor putea sta la Viena decât până la redeschiderea camerelor. În caz când negocierile nu se vor sfârși până atunci, delegații austro-ungari vor veni la București, unde se vor continua tratativele.

Relațiunile austro-germane. Am semnalat în nrul nostru de ieri la ultime știri păreri ale ambasadorului austro-ungar la Berlin, conte Szögyényi March, asupra relațiunilor austro-germane, publicate în ziarul „Lokalanzeiger”. Vorbind de intimitatea acestor relațiuni contele Szögyény a mai adăugat: »Totmai aceste relațiuni intime austro-germane nu permit o discuție în fața marelui public a chestiunilor speciale pendente între cele două state. Despre svonorile răspândite din sorginți neresonabile, nu se poate spune decât că buna înțelegere și cea deosebită cordialitate, care caracterizează relațiile noastre, bazate și pe simpatie personală, nu sunt turburate câtuși de puțin de evenimentele din ultimul timp. De altfel și pe terenul politic își are rost zicătoarea, că cele mai bune căsătorii sunt acelea despre cari nu se vorbește multe.«

Un polonez asupra proiectului anti-polonez german. Contele Dieuducziński, fost președinte al clubului polonez din Austria, interviewat asupra părerilor sale cu privire la proiectul anti-polonez al guvernului german, a zis că proiectul acesta are scopuri politico-meschine. Exproprierea proiectată au menirea de a sporii circumscripțiile electorale germane, pentru ca în chipul acesta să poată face imposibilă intrarea în parlament a polonezilor. Proiectul mai are tendința de a influența în același timp asupra polonezilor ruși și austriaci. Clubul polonez va dovedi însă ce joc politic primejdios duc în această privință Germania și Austria.

Chestia răscoalelor în senatul român. În ședința de Miercuri a senatului d-l C. Dissescu a urgentat cererea sa de a i se da spre examinare anchetele și rapoartele prefectilor în chestia răscoalelor din pri-

* Const. Popovici Contu. Știință, istorie morală 1899 pag. 148.

măvara trecută, deasemenea și dosarul afacerii Kogălniceanu. Ministrul Brătianu răspunde că nu este în interesul țării să se redeschidă acum discuțiunea asupra întâmplărilor din primăvara trecută și roagă pe d-l Dissescu să renunțe la o interpelare, al cărei interes nu-l ved- nimeni, mai ales acum după ce amnestia a fost acordată. D-l Dissescu, cerând din nou cuvântul, zice că în caz când sunt motive temeinice ca dosarele să fie tănuite, să i se comunice și d-sale personal. Crede că n'a dat nimănui dreptul să se îndoiască de buna sa credință și de dragostea sa de neam. Armata a fost lovită, profesorii culpabili sunt decorați și veți să tăcem? I. I. C. Brătianu asigură pe d-l Dissescu, că nu este nevoie să i-a d-sa apărarea armatei, care se bucură de încrederea întregului senat, de stima opiniei publice și dragostea țării. (Aplauze.) Căci dacă este o pagină frumoasă, strălucită în răscoalele de astă primăvară, apoi pe aceea a scris-o, de sigur, purtarea demnă și patriotică a armatei. (Aplauze puternice și îndelung repetate). Suntem datori, adaugă d-l ministru, să ne gândim și la interese mai înalte, nu numai la luptele politice — și de aceea rog încă odată pe d-l Dissescu să creadă că nu e timpul să redeschidă chestiunea răscoalelor. D-l C. Dissescu: Și d-nii miniștri de instrucție și justiție refuză dosarele? D-l I. I. C. Brătianu: Am vorbit în numele tuturor.

Să intră apoi în ordinea de zi.

Legea invoieiilor agricole în camera română.

Ședința dela 16 Decembrie v. (Continuare).

D-nul I. Brătianu. Observă că dacă d. Filipescu, ar fi fost cuprins de căldura cuvântului, n'ar fi sfârșit astfel discursul său. Nu recunoaștem d-lui Filipescu dreptul de a apăra vederile și opozițiile partidului național liberal.

Am fost acuzați că am călca tradițiunile partidului liberal. Dar se poate o mai strălucită dovadă de respect al tradițiilor liberale, ca opera pe care o îndeplinim acum?

N'avem pretențiunea, ca printr'o lege unică, să punem capăt tuturor rețelilor de cari suferă țărani. Unul din rele, e lipsa unei legi a tocnelilor agricole, și legea pe care o discutăm merită de sigur și interesul și căldura cu care v'ați însușit-o.

Noi nu putem actualmente să nu intervenim între proprietar și țaran. A nu face islazul, ar fi fost să aducem o reformă necompletă.

Avem datoria a aduce la îndeplinire reformele anunțate prin manifest, acest act social pe care l'am semnat în Martie trecut.

D-l Brătianu face apoi analiza maximumului și minimumului din lege. Este nedrept a se spune că opera lui Brătianu și Cogălniceanu a dat faliment. Este imposibil ca o operă de acest fel să rămână nesimbătă. În legile de invoeli agricole s'a manifestat totdeauna tendința intervenției Statului.

D-l ministru-președinte D. Sturdza: Opinia mea se rezumă în mod practic, ca unul ce susțin nevoile țării și drepturile

ei. Eu stau pe principiul roman: »salus reipublicae suprema lex esto«.

Constată că există o nevoie gâră și una singură, care trebuie rezolvată. S'a ocupă de vechea lege dela 1864. La 1865 s'au adus îmbunătățiri acestei legi, stabilindu-se un minimum de salariu. La 1872 s'au precizat în mod exact restricții pentru proprietarii, cari ar fi trecut peste drepturile ce aveau. Ideile acestea au fost urmate de noi.

Găsește că este o onoare pentru ambele partide a-și fi dat mâna ca să realizeze reforma de față. La ce dar s'au mai ridicat azi obiecțiuni? Legea e bună și trebuie votată. Cu această lege ne îndeplinim o datorie către țară.

Terminând, cere închiderea discuției.

Articolul le rămase nevote în ședința precedentă se votează.

Votul în total se face după apelul nominal. Rezultatul este: se abține d. N. Cincu; d. E. ășescu votează contra; d. Popp se abține; ceilalți votează toți pentru.

Din ținutul Cojocnei.

Prelegeri folositoare. — Un învățător apponyist.

— 31 Dec. n. 1907.

În comuna noastră Cojocna protopopul gr. cat. d-l Ioan Hătăgan și prețul gr. or. d-l Teodor Ciortea s'au hotărât împreună, ca până la primăvară în toate Duminicile după amiazi să țină prelegeri la popor. Și anume într'o Duminică în școala gr. or. și într'una în cea gr. cat. Duminica trecută a și început părintele Teodor Ciortea în sala școlii gr. or., la care prelegero a luat parte un număr frumos de poporeni.

Am dori, ca astlel de prelegeri să țină toți preoții și învățătorii de pretutindeni. Aceasta pildă dată de bravii păstori sufletești din Cojocna, dacă ar urma toți preoții și învățătorii (de cumva nu sunt de tot a lui Apponyi) ar fi spre folosul și mângăierea poporului românesc din această țară a năcazurilor.

Am să încretez și aceea, că învățătorul gr. cat. din Cojocna, Teodor Hurducaci, pe care îl țin Cojocnenii de vre-o 20 ani, rare că și-a uitat de sine, după cum spun școlarii d-sale cu lacrimile în ochi. Elevii se plâng anume, că învățătorul smintit îi strigă cu numele schimonosit în ungurește, ba ce e mai mult, că pe copii români în școala lor românească, ridicată și susținută de părinții lor cu multă jertfă, îi numește »bűdös oláh și »paraszt mokány«.

Cojocneanul.

STIRILE ZILEI.

— 21 Decembrie v.

Președintele Reuniunii femeilor române din Brașov a fost aleasă cu unanimitate de voturi în adunarea generală extraordinară, ținută ieri, d-na văd. Maria Baiulescu.

Vacanțele de Crăciun la școlile centrale române din Brașov se încep mâine

mai întâi pe cineva; pe oamenii cari vreau să-i vândă sau să-i împrumute ceva, îi face să vină dimineață în zori de zi la sine, fără multă socoteală.

De merge pe stradă nu vorbește cu nimeni, care-l întâlnește.

Deși chiamă prietenii, ca oaspeți, el însuși nu prânzește cu ei, ci încredințează servirea acestora unuia dintre supuși săi. Dacă pleacă undeva în vizită, își trimite un soi înainte, care să-l aunețe.*)

Cât timp e ocupat cu miruitul sau șade la masă, nu e voce să i-se prezinte nime. Are să îngrijească de vr'o răfuială cu cineva, în cazul ăsta pune pe un servitor să o socotească final, să tragă rezultatul și să scrie socoteala. În epistolele sale nu scrie: »Mi-ai face o deosebită plăcere...«, ci: »Doresc asta și astac; sau »aducătorul acestuia are să ia în primire; sau »...că asta și nu alt lucru are să se întâmple și anume la moment!«

I. Lupan.

*) Mândrul o face aceasta natural, nu doară din complezanță, ci numai pentru a-și asigura pe sâna sa proprie o primire corespunzătoare rangului său.

oleiu din o sticlută, ce-o poartă cu sine. Apoi cade în genuchi, rostește o rugăciune și numai după asta merge mai departe.

Dacă s'a întâmplat că un șoarece i-a ros sacul cu făină, el se întoarce fără amănare la explicatorul de semne și-l întreabă ce are să facă în cazul ăsta. D-l răspunde cumva să dea sacul la petecit⁵⁾, el nici nu-l ia în samă, ci esecută însuși cu fața smerită jertfă sârbătorească de pocăință. În casa lui face toate dese curățiri, căci ține una, că Hecate⁶⁾ e zidită aici. Dacă în decursul mersului aude vr'o cucuiva⁷⁾ strigând, atunci mai mort de spaimă, îngână însuși: »Athena ajută-mi! și numai așa trece mai departe.

Să păzește cu frică, să nu ajungă în apropierea vr'unui mormânt sau să se apropie de vr'un cadavru⁸⁾ sau o lăuză. De a avut

atât la noi cât și la alte națiuni. ⁵⁾ Un răspuns și mai nimerit a dat la o astfel de întrebare Diogenes, după alții Cato: »Nu-i nici o minune, că șoarecele a ros sacul, ar fi însă minune, dacă sacul ar fi mușcat șoarecele!« ⁶⁾ Zeiță deosebit de temută a Iadului, onorată în timp de noapte pe la răspântii. ⁷⁾ Cucuiva era pasărea sfântă a Athenei; ea joacă și azi rol în superstiția popoarelor, așa d. e. la noi strigătu ei, când e un boalaș în apropiere, aduce respectivului molaștea, altădată în-

vr'un vis⁹⁾, alesrgă numai decât la găcitorii de visuri, proroci sau la găcitorii de păsări, pentru de-a lătreba, la cari zei sau zeițe le datoroște cu rugăciuni sau jertfe. Pentru de-a fi sântit, el cercetează în fiecare lună, împreună cu soția, preoții sfințiți ai lui Orfeu¹⁰⁾, sau în caz că soția lui n'are timp, ia cu sine pe dădacă și copiii. El aparține acolora, cari se stropesc foarte diligent cu apă de mare; de vede vr'odată pe unul din aceia, cari mână peste răspântii, înconunat de usturoiu, atunci se spală bine din cap până în picioare, și apoi aduce protese, cari să îndeplinescă pentru ei sfințirea de curățire, cu ceapă de mare și cu un câne tânăr¹¹⁾. De obsearvă vr'un nebunatic, smintit sau epi-

seamnă vr'un rău, ce va cădea pe cineva și a. ⁸⁾ Nu numai Grecii, ci majoritatea popoarelor vechi țineau apropierea de un mort ca nevindecabilă, necinstită. De aceea să puneau semne de avertisment (la romani: iepreșii) pentru trecători și se așezau înaintea casei eu mortul vase cu apă sfințită. ⁹⁾ Visurile erau privite ca niște avertismente nemijloceite din partea zeilor. Ce mare însemnătate au ele și în viața superstițioasă a poporului nostru? ¹⁰⁾ Aceștia erau preoți, cari serveau la misteriiile cele mai vechi și mai sfințe așezate de Orfeu. ¹¹⁾ Celui ce avea să fie curățit de rele, i se lega în jurul trupului un câne

leptic, atunci îl apucă un flor și își sculpa de 3 ori în sân¹²⁾.

Mândria.

Mândria se prezintă ca o desprețuire a tuturor față de sine însuși.

Mândrul — trufașul, — rugat urgent de cineva pentru o convorbire, îi dă ca răspuns, că-l va putea afla sigur după masă la preumblare. De s'a prezentat oareciva, el îl face atent să-l țină minte. Vrea doară să apleneze vr'o ceartă, neînțelegere, atunci constrânge partidele să i-asculte sentința pe stradă sau unde din întâmplare îi întâlnește. Dacă e ales în vreun oficiu, se jură că n'are timp pentru el. Nu se poate decide (dimite) să salute

tânăr sau i-se așeza jur împrejur cel puțin în formă de cerc. Așa se făceau apoi diferitele descântături și afumături. ¹²⁾ Sculpatul era ținut îndeosebi de folositor în contra vrăjitorilor rele și a far-ecelor, aparițiilor de tot felul. De altfel aceasta, — deși poate căm schimbat ca formă — există și azi la noi, românii și la alte popoare: sculpa-ți în sân și fă-ți cruce de satan...! — Figura în întregitatea ei, a superstițiosului se arată, dând semn al existenței sale — ba chiar popoarele zise culte sau cultivate; doară forma și modul cum se prezintă, se deosebesc într'u câtva la diferite națiuni și popoare.

dimineată la orele 10 și țin până inclusive 2 Ianuarie st. v.

Distincțiune. Maj. Sa Monarchul a conferit prim-ministrilor Wekerle și bar. Beck crucea mare a ordinului Sf. Ștefan.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu» în înțelesul hotărârii din ședința dela 18 Noemvrie n. c publică concurs pentru scrierea unei cărți cu titlul »Nutrirea vitelor», sau »îmbunătățirea mijloacelor pentru nutrirea vitelor peste tot, și îndeosebi în anii de secetă». La scrierea cărții să se aibă în vedere următoarele: I. Cu considerare la faptul, că mulți nutreș vitele rău, mai ales din lipsa de nutreț mult și bun, se va arăta cum ar trebui făcute: 1. Cultura fânătelor naturale (la șes și la munte); 2. Intocmirea livelor măiestrite; 3. Cultura întocmirilor măiestrite; 4. Cultura napilor de nutreț și a altor plante rădăcinoase; 5. Cultura plantelor, cari fac mari servicii în ani secetoși, arătând toate mijloacele indicate de știință referitor la modul cum trebuie să se ajute bunul econom în astfel de împrejurări grele. Se va da estensiune mai mare capitolelor I și 5. II. Cartea va trebui să aibă o estensiune de 3 coale format 8° mic. III. Va fi scrisă în limba lui înțeles de țaran. IV. Terminul concursului este 15 Maiu n. 1908. V. Premiul este de 100 cor. — Sibiu, 27 Decemvrie n. 1907. Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu». **Panteleon Lucaș** prezident. **Vi. Tordășianu** secretar.

Concert maghiar în Brașov. Cunoscuta primadonă maghiară Pálmay Ilka va da Duminică seara în 5 Ianuarie n. un concert în Reduță. La acest concert își dau concursul lor și artiștii Batizfalvy, Tollagi Adolf și Bendiner Nandor. Artista va executa piese din compozițiile măștrilor Godard, Sullivan, Henri și Dr. Szirmai. Se vor reprezenta și unele scene din piesa »Huszársíny». Bilete se pot cumpăra la administrația ziarului »Brassol Lapok» și în prăvăliile d-lor Grünfeld S. și Frații Simay.

Din Zărnești ni-se scrie, că marele hotel comunal de acolo a fost închis cu ziua de 1 Ianuarie st. n. Astfel neputându-se pune la dispoziția publicului nici sala cea spațioasă a hotelului, a trebuit să se amâne și reprezentația teatrală a d-lui Z. Bărsan proiectată acolo pe a treia zi de Crăciun. Ceea-ce să aduce la cunoștința onoratului public.

180 de divorțuri într'o zi. »Daily Telegraph» află din New-York că în zilele de 23 și 24 Decemvrie st. n. s'au judecat 180 de procese de divorț. Într'una singură, un judecător a declarat desfăcute 60 de căsătorii.

Declarații grave contra generalului Stössel. În ședința de alaițări a procesului predării Portului-Arthur colonelul Vandurim a declarat că atunci când generalul Stössel a emis ideea capitulării, el s'a arătat foarte indignat, deoarece după părerea sa, cu anumite reparații ce se puteau face șanțurilor și forturilor deteriorate de bombardare, se putea prelungi încă un timp destul de îndelungat împotriva forțatei. Amiralul Wirren a declarat același lucru și a adăugat că indignarea sa era atunci atât de mare, încât nu s'a sfîșit, la anunțul știrii, să califice pe Stössel de trădător, deoarece fortăreața putea să se mențină încă multă vreme.

Pentru balul reuniunii femeilor israelite se fac, precum suntem rugați a anunța, cele mai întinse pregătiri. Punctul de atracție principal îl va forma, fără îndoială, reprezentarea evenimentelor unei zile în Brașov. Comitetul arangiator roagă pe acele stimate familii, cari n'au primit învitare specială, dar ar dori să ia parte la acest bal, să se adreseze d-nei presidente I. Matyas în strada Mihail Weiss Nr. 8.

Corul românesc din Roșia-montană invită la concertul împreună cu teatru și joc ce să va ținea la 8 Ianuarie st. n. 1908 a doua zi de Crăciun în localul casinei din loc, sub conducerea d-lui Ales. I. Sighișoreanu inv. Prețul de intrare de persoană 2 cor., de familie 3 cor. a 3 persoane. Venitul este destinat pentru îmbrăcăminte băieților săraci.

Program: 1. »Colindă» A. I. Sighișoreanu (cor mixt) 2. Declamare. 3. »Numai una» I. Crișan (cor). II. Teatru: 4. »Ruga dela Chisățau» comedie într'un act de I. Vulcanu. 5. »Răsunetul Ardealului» de I. Vidu (cor). 6. Declamare. 7. »Negruță» de I. Vidu (cor cu soli). 8. Monolog. 9. »Hora coriștilor» de I. Birou (cor). Dans.

Turburări țărănești în Rusia. La ministerul de Interne din Petersburg au sosit știri că în guvernământele Boronev,

Po'a, Kursk și Kiew, au isbucnit grave turburări agrare. S'au trimis cazaci și trupe de infanterie în guvernământele răscolate

Teatru Z. Bărsan în Brașov. Publicul românesc din Brașov și comunele învecinate este invitat cu dragoste frățoasă la reprezentațiunea teatrală, care va avea loc Mercuri în 26 Decemvrie st. v. 1907 (a doua zi de Crăciun) în sala redutei orășenești.

Programa: I. »Cuib de șoimi» poem dramatic în versuri de I. Bistrițeanu, Persoanele: Ștefan cel Mare — Z. Bărsan. Maria — O. Bărsan. Voichița — * * * Moș Pinteș — I. Dordea. II. »Drepturile suflului», dramă într'un act în proză de G. Giacosa, traducere de Z. B. Persoanele: Paul — Z. Bărsan. Ana — O. Bărsan. Marius — I. Dordea. III. »Scântee» comedie într'un act de Pailleron. Persoanele: Renat * * * Raul — Z. Bărsan. Antoinette — O. Bărsan.

Inceputul reprezentațiunii la orele 8 seara. Prețul locurilor: Balcon cor. 2-60 b.; Fotel (loc numerotat) cor. 2-20 b.; Parchet I. (loc numerotat) cor. 1-60 b.; Parchet II cor. 1-20 b.; Galerie (I Rang) 70 b.; Parter (loc de stat) 60 b.; Studenți 50 bani. Bilete se află de vânzare în librăria A. Mureșianu, iar în prima și a doua zi de Crăciun dela 10—12 oare a. m. și dela 4—7 oare seara în cancelaria teatrului din Reduță.

Poarta contra unui metropolit grec. Din Constantinopol se anunță că ministrul cultelor a sosit patriarhul să destitue pe mitropolitul grec din Karateria pentru că terorizează pe aromâni, ceea-ce rezultă dintr'o scrisoare găsită la aceștia.

O scriere a regelui Siamului. Regele Siamului va publica în curând o scriere asupra călătoriilor sale în Europa, sub titlul »Scrisori către fata mea». Ar fi foarte interesant în aceasta carte, — scrie »Daily Mail» — un capitol intitulat »Cum făceam eu cumpărări în Europa», deoarece regele a cumpărat tot felul de lucruri scumpe și de cariozați, de cele mai multe ori fără să întrebe de prețul mărfii.

O sălbătăcie ne mai auzită. Ziarul francez din Tonkin (colonie franceză) sosit în Paris cu Poșta ultimă povestește un fapt ciudat și îngrozitor. Pe la începutul lui Noemvrie, a fost văzută o plută de triunchiuri de bananier, legate între ele, coborând râul Claire având pe ea cadavrele unui bărbat și al unei femei crucificate împreună, precum și un copil viu legat la un unghi al plutei și care țipa într'una cerând ajutor. În mijlocul plutei era prinsă o prăjiță cu o inscripție în care se spunea, că pe plută se aflau victimele răsunării unui soț trădat și se amenințau cu cele mai mari nenorociri toți acei cari s'ar fi încercat să dea ajutor nenorociților. Cadavrul femeii avea gura cusută într'un mod oribil. Ochii ei păreau a destăina o înfrângere tragică de răuă și de suferință, de spăime. Populațiunile de pe malurile râului, îngrozite de amenințarea cu blestemele cerești, n'au dat nici un ajutor copilului, care era pe moarte. Tragica plută s'a tot dus la vale și s'a perdut pe mare. Ziarele atacă autoritățile franceze din Tonkin pentru că n'au fost în stare să împiedece o așa crudă răsunare din partea unui soț-monstru.

Consemnarea contribuțiilor,

ca rescumpărare a felicitărilor de Anul nou, pentru Muzeul »Asociațiunii».

Confirmăm cu mulțămintă primirea următoarelor contribuții de la P. T. domni:

Iosif Sterca Șuluțiu, presidentul »Asociațiunii», Sibiu cor. 10. Parteniu Cosma, dir. executiv, Sibiu cor. 10. Dr. Vasile Bologa, dir. școlar, Sibiu, ca rescumpărare a felicitărilor de Anul nou și de ziua onomastică, cor. 25. Dr. Eusebiu N. Roșca, dir. semin., Sibiu cor. 10. Dr. Liviu Leményi, avocat, Sibiu cor. 10. Pavel Boldea, protopop militar, Sibiu cor. 10. Dr. Ilie Beu, medic, Sibiu, cor. 5. Octavian Goga, secretarul Asoc., cor. 5. George Romanu, protopop, Deva cor. 5. Iosif Popescu, dir. de bancă, Reghin, cor. 5. Dr. Octavian Russu, avocat, Sibiu cor. 5. Dr. Ion Fruma, avocat, Sibiu, cor. 5. Dr. Atanasie Marinescu, jude de tablă i. p., Sibiu, cor. 4. Mateiu Vollean, asesor conzistorial, Sibiu, cor. 4. Ștefan Stroia, protonotar comitatens, Sibiu, cor. 4. Anastasiu Boiu, funcționar de bancă, Sibiu, cor. 4. Grigorie Marienescu, oficial, Lipova, cor. 3. Ioan Vățășan, funcționar de bancă, Sibiu, cor. 3. Dr. George Proca, secretar conzistorial, Sibiu, cor. 3. Ioan Zacharia, sub-jude i. p., Sibiu cor. 3. Dr. Dumitru Ștefan, funcționar de bancă, Sibiu cor. 3. Ștefan Moga, nanzelar, Sibiu, cor. 3. Victor Fineu, con-

tabil la consistor, Sibiu cor. 3. Emil Verzariu, funcționar de bancă, Sibiu cor. 3. Ioan Rebegea, funcționar de bancă, Sibiu cor. 3. N. N., Sibiu cor. 3. Demetriu Câmpian, funcționar conzistorial, Sibiu cor. 3. Dr. Tiberiu Bredeceanu, secretar de bancă, Sibiu cor. 3. Dominic Rațiu, funcționar de bancă, Sibiu cor. 3. Constantin Pop, funcționar de bancă, Sibiu cor. 2. Romul Simu, funcționar la Asociațiune, Sibiu cor. 2. George Decean, executor regesc, Sibiu, cor. 2. Lazar Tritean, asesor conzistorial, Sibiu cor. 2. Iuliu Enescu, funcționar de bancă, Sibiu cor. 2. Petru Tincu, funcționar de bancă, Sibiu cor. 2. Emil Vințel, funcționar de bancă, Sibiu, cor. 2. Romul Popescu, funcționar de bancă, Sibiu, cor. 2. Șimon Sărcea, paroh, Toplița, cor. 2. — Total: Cor. 178.

Sibiu, 2 Ianuarie 1908.

Prezidiul Asociațiunii:
Iosif Sterca Șuluțiu.

ULTIME STIRI.

Viena, 3 Ianuarie. Maj. Sa a adresat ministrului președinte Beck, precum și lui Wekerle, o scrisoare autografa, prin care le exprimă cele mai calde mulțămiri ale sale, pentru silințele lor neobosite și energice, pentru devotamentul lor patriotic, cu ocaziunea regulării relațiilor reciproce dintre Austria și Ungaria, ceea ce va mări forța celor două state și prestigiul monarhiei.

Budapesta, 3 Ianuarie. Ziarele maghiare publică azi știrea că deputatul român Suciu a eșit (?) din partidul naționalităților din canză că e nemulțumit, că partidul, după indemnul lui Dr. Lucaciu, ar fi intrat în tratative cu guvernul.

Berlin, 3 Ianuarie. În procesul Harden s'a întâmplat un fapt care poate aduce după sine reluarea din nou a întregului proces. Se știe că continuarea procesului fusese aminată pentru ori, când urma să se dea sentința. Eri până la orele 12 Harden nu a apărut la proces, deoarece el se află bolnav. Conform unui articol din codul penal, un proces nu poate fi însă suspendat decât cel mult pentru trei zile. Așa dar, dacă Harden nu va putea apare până peste două zile, va trebui ca procesul să se judece din nou.

Berlin, 3 Ianuarie. Se zice că contele Kuno Moltke, îndată după pronunțarea sentinței în procesul cu Harden, va fi rechemat în activitate. Împăratul ar avea de gând să-i confere o distincție onorifică și să-l numească în unul dintre cele mai înalte posturi, pe lângă persoana sa.

Petersburg, 3 Ianuarie. Sentința în procesul deputaților, cari au semnat manifestul dela Viborg a cauzat o foarte rea impresie în toate cercurile politice. Într'adevăr sentința este mult mai gravă decât s'a crezut în primul moment. Acuzarea ar fi putut să invoace contra deputaților articolul 152, care nu aduce după sine pierderea drepturilor politice. Guvernul însă a vrut să scape odată pentru totdeauna de influența politică a foștilor deputați. În acest scop li s'a aplicat articolul 129, care prevede pierderea tuturor drepturilor politice, aplicându-se la cazurile de proclamări atățătoare în potriiva statului. Prin urmare Murozov și toți ceilalți acuzați rămân scoși din viața politică a imperiului.

Londra, 3 Ianuarie. Banca a scăzut scontul la 8 la sută.

Roma, 3 Ianuarie. Punctul de căpetenie al programului nouiei ministru de războiu va fi sporierea considerabilă a bugetului războiului. Se vorbește de un spor de 50 de milioane.

Londra, 3 Ianuarie. Triburile indiene din Nicaragua, de-a lungul mării Caraibice, s'au răscolat. Un vapor

englez a plecat să-i dea ajutor generalului Velaxa contra reșcolărilor, de oarece prin acele locuri se află nenumărate și importante stabilimente engleze.

Odesa, 3 Ianuarie. În guvernământul Basarabiei au isbucnit grave turburări din cauza unei circuli a ministerului de interne, care cere să se procedeze cu energie la incasarea birurilor. Au avut loc ciocniri sângeroase cu armata. De ambele părți au căzut mulți morți și răniți.

Constantinopol, 3 Ianuarie. Patriarhul ecumenic a hotărât convocarea pentru discutarea diferitelor chestiuni bisericești la ordinea zilei, a unui mare sinod la care să fie invitați toți mitropoliții și cei 5 patriarhi. Prin convocarea acestui sinod excepțional, patriarhul speră să-și întărească poziția sa, foarte sdruncinată în ultimul timp din cauza opoziției continue ce o întâmpină din partea sinodului bisericesc. Patriarhul crede că, grație sprijinului sinodului laic, care îi este credincios, și a celor 5 patriarhi, el va putea înfrânge rezistența sinodului religios.

Diverse.

Cuvinte lungi. În limba franceză există puține cuvinte lungi, de exemplu: »anticonstitutionnellement» (25 litere). Jules Ferry a creat în 1884 cuvântul »déconstitutionnalisation»; acest substantiv transformat în adverb are 33 litere: »deconstitutionnellement».

Acum de curând însă învățații au găsit o vorbă și mai lungă. Anumite săruri, zic ei, cristalizează »pseudoparalelipipedicational» (»pseudoparalelipidédicationellement» — 36 litere).

Germanii au cuvinte și mai lungi, cu mult mai lungi.

Vom cita un singur exemplu, anume: »Vierwaldstätterseedampfschiffahrtaktien-gesellschaftsberverwaltungsratsbureauedienersuniformsknopfpolitur».

Cuvântul acesta se compune deci din 105 litere. Acesta este recordul cuvintelor lungi. Mai departe nu mai merge nimeni. Însă este de notat că pe când cuvântul german este numai o glumă, cele franceze există în realitate.

Bibliografie.

Proverbele Românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria și Macedonia, de Iuliu A. Zanne, operă premiată de Academia română, constă din 9 volume mari cam de 950 pagini se poate procura dela tipografia și librăria A. Mureșianu, cu prețul de 40 coroane, broșat, iar legat luxos în piele și aur 76 coroane. Atragem atențiunea amatorilor asupra acestui op. prețios și însemnat, care ar putea să servească ca cel mai frumos și prețios dar de Crăciun și anul nou și care ar fi o prețioasă podoabă pentru fiecare bibliotecă mai de samă. Opul se poate procura și plătindu-se în rate, dacă se asigură prețul valorii lui, iar dacă se cumpără în compt fix, cumpărătorul primește 10% rabat.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Brănoș.

Copii

când le ese dinți au dureri. Emulsiunea Scott le aduce ușurare, căci le face poftă de mâncare, le da putere și sănătate și

dinții le cresc albi și tari.

Emulsiunea Scott are gust așa de bun și dulce, încât copiii o iau bucuros și cu plăcere, regulatează mistică, liniștește nervii și le face atât copiilor, cât și păriaților nopți liniștite. (10)

Veritabilă numai cu marca pescarului ca semn de garanție a procedurii Scott.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 b. Se găsește în toate farmaciile.

**Dela „Tipografia și Librăria“
A. MUREȘIANU, Brașov**
se pot procura următoarele cărți

(La cărțile aici înscrise este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848-49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848-49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viata și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rașu, prof. ord. la preparandia din Blășiș, Prețul 2 cor., plus porto 10 bani. Venitul surtat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandilor din Blășiș.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. **Francisc Rieger** în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, opuscul dat cără mișterii de interne D. P. rez. prin d-l Dr. Amos **Frâncu** în casa fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 coronă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Țeranul român și ungar din Ardeal“ studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„Românul în sat și la oște“. Acesta este titlul unei nouă cărți, de pl. **Ioan Pop Rețeganul**, cunoscutul și meritosul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almasianu“, schițe biografice de **Ioan Popa**. Broșura aceasta, prezintă și multe momente de însemnată istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.).

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ibering traduce-re de Teodor V. Păcășan. Prețul 2 cor. (+ 10 b. port.).

Toate acestea cărți se pot procura dela tipografia și librăria **A. Mureșianu**, Brașov.

„Pintea Viteșul“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de **Ioan Pop-Rețeganul**. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 bani plus 6 bani porto.

Diverse.

Scriitorii, criticii și critici de N. Radulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului seu cântarea sârbătorilor de Aron Boca Velohereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Socete adică Cântări la morți, ajunata de I. Pop-Rețeganul. Prețul 90 bani (+ 10 b. p.)

Cu vârful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor plus 10 b. porto.

Artion seu carte de cântece diverse pentru toți și pentru toate de I. Dariu — 10.

Elemente din Constituția Patriei seu Drepturile și datorițele cetățenești. de **Goldiș** — 40.

Bucătăria națională, carte de bucate esceleantă și ușor de înțelese scrisă de **Hințescu** după bucătăria română, franceză germană și maghiară. Prețul 1 cor. 80 bani plus 30 bani porto.

Umbre și lumini poezii de Em. Părdanau, cor. 250 (porto 20 b.)

Asupra situațiunei, articoli și foișore de Ion A. Lăpedat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Influența francesă în România de A. Xenopol profesor la universitatea din Iași. Cu 50 b. + 5 b. porto.

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos și artă de prof. Dr. **Josif Blaga**. Prețul corone 3.60 (plus 30 b. porto)

„Despre cel dintâiu ajutor la vătămări ale ochilor“ de Dr. **Ioan Popp**, medic colonel și r. Acestă broșură conține pe 86 pag. sfaturile cele mai bune, cum și se procedă și ce măsuri grabnice să se ia în casurile de vătămări ale ochilor. o cărțică care n-ar trebui să lipsescă din nici o familie.

Cântul în școala populară de **Ilia Pop**, învățător în Năsăud Teoria, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catehetic pentru primii anșcolastici, ca îndreptar pentru cateheti,

învățători și părinți, prelucrat de **Rasileu Rașu**, profesor la seminarul din Blășiș. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)

A mai aparut tot din p. a medicului colonel Dr. Popp instructiva broșură **„Combaterea Malariei“** și va apare în cur. în broșura și tractatul foarte interesant și folositor **„Despre tulun“**, o schiță istorică-igienică.

B. oșurile de mai sus se pot procura dela tipografia și librăria A. Mureșianu cu 40 b. exemplarul cu porto cu tot pentru intern și cu 50 b. exemplarul pentru România.

Amintiri din Grecia de Teodor Bulc; prețul cor. 120 (plus 10 b. porto).

Schițe din Italia de Teodor Bulc. Prețul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Oral general pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățător de **Georgiu Măyșar**. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Popul de Crăciun. Ionă familiară într'un a t. Localizată din nemțește de **Moșul**. — Tipografia A. Mureșian Pag. 45 Prețul 40 bani

„Novele“ de Vasile Ranta **Buticescu**. Broșura are 286 pagini și conține storiore frumoșe scrise într'un limbajru plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Edițiunea „Amicului Familiei“ Prețul 1 cor. 20 b plus 10 b. porto.

Versuri de dor adunate din poezii români de A. Prețul 50 bani (+ 5 b. porto.)

Cartea ilustrată pentru copii și copilele **George Simu**. Acestă broșură conține poezii istoriore și morale surs escitarea gustului de cetit la copii. Prețul 50 bani + 56 b. porto.)

Dinu Milian roman. Nenuia sfânt, de Const. Milla. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

Feciorul Popoi. Facerea Joiței. O dragoste a veacului. Roch a Catiței. Amedeo Madini. Din viața tristă După natu. a. B. calauratul, de Const. Milla. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Pe pragul mormântului“ de **George Simu**, conține versuri frumoșe pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 bani (+ 6 b. porto.)

1692. Sz.
1907 végrehitő.

Arverési hirdetmény.

Aluliro: birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz 102 § a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a brassói kir. járásbiróságnak 1907 évi V 229/1 számú végzése következtében kir. törvény-zéknek 1907 évi 9353 számú végzése következtélben Dr. Manóju Miklós ügyvéd által képviselt Sz. kács Mátyás keresztnyfalvi lakós javára Trein György, százhermányi lakós ellen 600 K. s jár. erejéig 1907 évi December hó 4 én fogantositott kielégítés végrehajtás után le és felültoglalt és 3922 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: Szarvasmarhák, lovak, szekerek, butornemiek nyilvános árveresen eladtnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbiróság 1907 évi V. 1960/2 számú végzése folytán 600 kor. tőkekövetelés, ennek 1907 évi octóber hó 7 napjától járó 6% kamatai, 1/4% váltódi és eddig összesen 108 kor 60 fil. biróilag már megállapított kötségek erejéig Szászhermányban községben leerdő megtartására 1908 évi január hó 18-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 108. § ai értelmében kézpénzfizetés mellett, a legtöbbbet igézőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Ameunyenben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felültoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezenárverés az 1881. évi LX. t. c. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassó 1907 évi December hó 30 napján.

Kálmár Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

Banca Națională a României.
situațiune sumară.

1906		1907	
16 Decembre	Acti v:	8 Decembre	15 Decembre
18 311,783	83481783 Reser. metal. aur 96873221	137.019,399	136 643,221
728,645	34830000 „ Trate aur 39770000	817.9 08	8 5,239
88 606,874	Argint și diverse monede	88.055,811	76 897,774
31.184,242	Portofoliu Român și străin.	31.073,096	30 621,700
11.999,979	*Impr. contra efec. publice 12179800	11.999,861	11.999,861
14 720,335	„ „ „ in cont-corent 18441900	15 717,546	15.717,546
2 899,24	Fonduri publice	3 248,621	3 248,621
5.823,666	Efecte fond. de amort. imob și mater.	5.928,324	5 928,574
602.004	Imobile	64 1814	640,675
902 679	Mobilier și Mașini de Imprimerie	804,287	907 761
83 111,375	Cheltueli de Administrațiune	104.907,674	104.406 324
21.852 432	Depozite libere	3.194,849	10 633 979
380 743,838	Conturi curente	29.047 157	30 730 713
	Conturi de valori	432.505 347	429 271,988
	Pasiv:		
12.000 000	Capital	12.000.000	12.000.000
21 628,098	Fond de rezervă	23 329,895	23 329,895
3 275,468	Fondul amortis. imob. și material	3 534 606	3 534,606
254.650.970	Bilete de Bancă în circulațiune	284.448,110	281 613 290
1.646,498	Profituri și pierderi	2 077,070	2 077,070
1 860 511	Dobânzi și beneficii diverse	2 207,992	2 310,803
83.111 375	Depozite de retras	104 907 674	104 406 324
2.570,918	Conturi curente	—	—
380 743 838	Scomptul 8% * Dobânda 8 1/2%	432.505 347	429.271 988

Primul atelier român de croitorie în Ungaria.

Recomand tot felul de articole pentru toți cei ce poartă uniforme.
Sunt liferațul și croitorul regimentului cs și reg. Nr. 34 de Artilerie.

Liferațul Honvez mel reg. ung.;
Finațiilor reg. ung și
Gendarmerei reg. ung.

În Atelierul meu să află și obiecte Patentate cari nu se pot căpăta în Brașov. Rog pe toți domnii, cari poartă uniformă a se convinge despre soliditatea afacerii mele.

Cu stimă
D. PLATOȘ,

Strada Michael-Weiss Nr. 3. Casale propriil.

P. T.

Am cloarea a aduce la cunoștința On. public, că am deschis provizor un

Atelier de blănărie subțire

în Brașov, Târgul Inului Nr. 26, unde se pot căpăta numai confecțiuni de genul de

Magazinul meu dela 1 Oct. a. c se află în Stada Porții Nr. 48.

blant (boac), muferi șepci de blană, Crimer și Stofă. Tot felul de Blătoane blănite pentru Dame și Copiii, Figaro și paletoane, cu un cuvânt toate articolele se țin de blănărie, luorate modern, în asortiment bogat cu prețuri foarte ieftine. Prin experiențele mele câștigate atât în capitală, cât și în străinătate pot satisface tuturor cerințelor spre deplină mulțumire.

Pun căpușeli de blană. — Primesc reparaturi!

Articole de blănărie cumpărate dela mine le curăț fără plată. Comar de din sf. r. le ezecut punctual. — Serviciu solid. —

Mă rog de sprijin.

Cu toată stimă

Weiszfeller Sándor,
blănar subțire.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.